

LLEI DE TUTELA DEL PALMERAR D'ELX

PREÀMBUL.

Capítol I. Objecte de la Llei

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació.

Article 2. Administració i gestió del Palmerar d'Elx.

Article 3. Definició i classificació dels béns tutelats.

Capítol II. Règim de tutela del Palmerar d'Elx.

Article 4. Règim de tutela.

Article 5. Usos permesos.

Article 6. Drets i obligacions.

Capítol III. Òrgans de gestió del Palmerar d'Elx.

Article 7. El Patronat.

Article 8. La Junta Gestora.

Article 9. La Comissió Tècnica.

Article 10. Servei de Inspecció i vigilància.

Article 11. Compromís de finançament institucional.

Capítol IV. El Registre del Palmerar d'Elx.

Article 12. El Registre dels béns tutelats.

Capítol V. Instruments de planificació i gestió del Palmerar d'Elx.

Article 13. Instruments de planificació i gestió: Pla Director.

Capítol VI. Règim sancionador.

Article 14. Potestat sancionadora.

Article 15. Infraccions.

Article 16. Tipificació de les infraccions.

Article 17. Sancions.

Article 18. Prescripció.

Article 19. Expropiació.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

PRIMERA.

SEGONA.

TERCERA.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

PRIMERA.

SEGONA.

TERCERA.

DISPOSICIONS FINALS.

PRIMERA.

SEGONA.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA ÚNICA

PREÀMBUL

El cultiu de la palmera datilera (*Phoenix dactylifera L.*) constitueix un tret definitori del paisatge i de la identitat il·licitana des de l'Antiguitat. Les ceràmiques del jaciment de l'Alcúdia acrediten l'ús ritual de les fulles de palmera ja en època ibèrica. Testimonis cronístics avalen el conreu de la palmera datilera a Elx en temps romans.

Ja en època musulmana, la palmera datilera tingué, per la seua tolerància a la salinitat, un paper clau en la creació d'un nou agrosistema a l'entorn de la nova medina d'Elx, regat amb les escasses i salobres aigües del riu Vinalopó mitjançant la Séquia Major. Al cinturó de terres més pròximes a la ciutat proliferaren els horts de palmeres, caracteritzats pel seu parcel·lari ortogonal, delimitat per alineacions de palmeres datileres generadores d'un microclima que ajudava al creixement d'espècies arbòries i herbàcies associades. L'oasi a l'entorn de la medina d'Elx, que hui en dia coneixem amb el nom del Palmerar, constitueix una clara mostra del geni creatiu humà, capaç de desenvolupar una agricultura productiva i sostenible malgrat les dificultats del medi.

La gran massa d'horts de palmeres que envoltava la ciutat generà una estampa característica, lloada pels viatgers, els cronistes i els investigadors que han visitat Elx des dels temps medievals. Pel seu interès agronòmic, i per la rendibilitat dels altres usos tradicionals de la palmera, que donaren lloc a la singular cultura dels palmerers i de l'artesanía de la palma blanca, els horts de palmeres s'estengueren també pel Camp d'Elx.

El reconeixement del Palmerar d'Elx com a bé del patrimoni cultural s'inicià als anys vint del segle passat, quan l'erudit, polígraf i cronista de la ciutat d'Elx, Pedro Ibarra y Ruiz, impulsà una campanya de denúncia pública del risc que, per a la conservació de l'excel·lent conjunt d'horts de palmeres que abraçava la ciutat, implicava el creixement urbanístic desfermat per la industrialització. Al llarg de les dècades següents va veure la llum una pluralitat de normes que perseguien la protecció del Palmerar des d'òptiques tant diverses com l'agrícola, la forestal, la patrimonial y la urbanística.

La protecció jurídica efectiva del Palmerar començà amb el Decret de 8 de març de 1933 del Ministeri d'Agricultura, que declarà l'interés social de la conservació dels palmerars d'Elx. Seguí el Decret de 27 de juliol de 1943, pel qual es declarà Jardí Artístic el Palmerar de les immediacions de la ciutat d'Elx. Per la seua part, l'Ordre de 18 d'octubre de 1967 del Ministeri d'Agricultura conferí a les palmeres datileres l'estatut d'espècie de protecció forestal. Des de la perspectiva urbanística, els horts de palmeres van ser objecte de tutela pels plans generals d'ordenació urbana de 1962, 1973, 1986 i 1998, i per les ordenances municipals de 1951 i el Pla Especial d'Ordenació d'Horts de Palmeres de 1972.

El legislador valencià promogué l'aprovació de la Llei 1/1986, de 9 de maig, de la Generalitat Valenciana, per la qual es regula la tutela del Palmerar d'Elx, desenvolupada pel Decret 133/1986 de 10 de novembre del Consell de la Generalitat Valenciana, amb la intenció de fer possible una harmonització sistemàtica i efectiva de les regulacions sectorials concurrents, i fomentar el cultiu de la palmera datilera. La clau del sistema radicava en la integració en l'òrgan al qual s'encomanava la tutela, el Patronat del Palmerar d'Elx, hereu de la institució prevista pel Decret de 8 de març de 1933, creada i reestructurada per sengles ordres ministerials de 28 de març de 1942 i 26 de febrer de 1973, de responsables dels departaments de Cultura, Agricultura i Urbanisme de la Generalitat, juntament amb responsables de l'administració municipal i representants dels cultivadors de palmeres.

La Llei 1/1986 es concebé com a instrument eficaç per a la protecció de la palmera datilera com a espècie, sobre la base de la qualificació jurídica dels horts de palmeres, els grups de palmeres i les palmeres disseminades sancionada pel Decret 108/2001, de 12 de juny, del Govern Valencià, pel qual es qualifiquen determinades plantacions de palmeres d'Elx pel seu interés historicocultural. La Llei 1/1986, però, nasqué descoordinada respecte del règim de tutela dels béns immobles d'interés cultural, categoria a la qual quedà adscrit el Palmerar en aplicació de la disposició addicional primera de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol; descoordinació que no va resoldre l'aprovació de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la

Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià, ni de les diferents lleis que han modificat aquesta norma amb posterioritat.

Per altra part, la inscripció del Palmerar d'Elx en la Llista del Patrimoni Mundial de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO), el 30 de novembre de 2000, ha posat de manifest la necessitat d'impulsar l'aprovació d'un nou text legal que, sobre la base dels encerts de la Llei 1/1986, garantisca l'aplicació, en benefici de la salvaguarda i promoció del Palmerar d'Elx posseïdor de la condició de bé d'interés cultural, d'un règim de tutela homologable al que la Llei del Patrimoni Cultural Valencià atorga a aquesta classe de béns patrimonials, i que així mateix garantisca al Palmerar inscrit en la Llista del Patrimoni Mundial un nivell de protecció d'intensitat i abast acords al valor universal excepcional reconegut pel Comitè del Patrimoni Mundial, i a les seues condicions d'integritat i d'autenticitat.

La llei estableix la inscripció en el Registre del Palmerar d'Elx, instrument de nova creació, com a mecanisme per a la tutela jurídica efectiva dels horts de palmeres, les agrupacions de palmeres, i les palmeres aïllades i singulars, sense perjudici de la validesa de les proteccions que els puguen haver estat atorgades en aplicació de la normativa anterior; detalla els atributs tangibles i intangibles a protegir; regula expressament i sistemàticament els usos permesos, i els deures i les obligacions dels titulars o posseïdors de béns inscrits en el Registre del Palmerar d'Elx; preveu l'aprovació d'un Pla Especial de Protecció del Palmerar d'Elx i d'un Pla Rector d'Ús i Gestió del Palmerar d'Elx com a instruments de planificació i gestió, acompanyats d'un Programa de Conservació i Manteniment i d'un Pla de Salvaguarda, Investigació i Difusió; manté el Patronat del Palmerar d'Elx, amb les seues Junta Gestora i Comissió Tècnica, com a òrgan tutelar dependent orgànicament i funcionalment de la Conselleria competent en matèria de Cultura, amb actualització de les seues funcions i de la seua planta institucional, i dotació d'una major autonomia; i crea un servei d'inspecció i vigilància del Palmerar, dependent orgànicament i funcionalment de l'Ajuntament d'Elx.

Es parteix del reconeixement de la necessitat de garantir una coordinació efectiva i eficaç entre el règim de tutela que la legislació sectorial de patrimoni cultural

en la Comunitat Valenciana acorda als béns immobles d'interés cultural i el règim de tutela atorgat al Palmerar d'Elx mitjançant la seua llei específica. La nova llei pròpia reguladora de la tutela del Palmerar garanteix l'aplicació al Palmerar posseïdor de la condició de bé d'interés cultural valencià en virtut d'allò disposat pel paràgraf 1 de la disposició addicional primera de la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià, en connexió amb la disposició addicional primera de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del Patrimoni Històric Espanyol, d'un règim de tutela d'intensitat igual o superior al que li atorga la llei reguladora del sector del patrimoni cultural en la Comunitat; tot exceptuant d'aquest règim els treballs de conservació i manteniment que contínuament requereix el Palmerar com a patrimoni viu, i les actuacions que s'hagen de dur a terme amb urgència per situació de risc per a les persones.

Per altra part, la llei garanteix la salvaguarda de tots els atributs materials i immaterials que sustenten el valor universal excepcional del Palmerar inscrit en la Llista del Patrimoni Mundial i els valors de singular rellevància del Palmerar posseïdor de la condició de bé immoble d'interés cultural valencià, més enllà de l'estricta protecció de les palmeres datileres. La llei estén aquest abast de la tutela a la totalitat dels horts de palmeres, les agrupacions de palmeres, i les palmeres aïllades i singulars inscrits en el Registre del Palmerar d'Elx.

Així mateix, la llei estableix mecanismes per a què el règim de tutela dispensat al Palmerar inscrit en la Llista del Patrimoni Mundial per la Convenció sobre la Protecció del Patrimoni Mundial, Cultural i Natural de 1972, i per les Directrius Pràctiques reguladores de la seua aplicació, s'incorporen i coordinen de manera efectiva amb el règim específic establert per la llei pròpia del Palmerar d'Elx.

Per últim, s'ha reconegut la conveniència d'aprofitar l'aprovació de la nova llei per a determinar la categoria declarativa de bé immoble d'interés cultural que li correspon al Palmerar d'Elx, i d'establir una correspondència expressa, literal i gràfica, entre el Palmerar d'Elx posseïdor de la condició de bé d'interés cultural i el Palmerar d'Elx inscrit en la Llista del Patrimoni Mundial de la UNESCO, i entre els seus respectius entorn de protecció i zona d'amortiment; per a atorgar la màxima protecció

patrimonial a l'ofici de palmerer o palmerera i a l'artesania de la palma blanca mitjançant la seua declaració com a bé immaterial d'interés cultural; i per a establir com a especial obligació de la Generalitat i de l'Ajuntament d'Elx la promoció de la modificació de qualsevol normativa sectorial que comprometia la seua transmissió, en benefici del seu gaudi per les generacions futures.

Capítol I. Objecte de la Llei

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació.

1. Es objecte de la present Llei la protecció i el foment del Palmerar d'Elx en tot el terme municipal d'Elx, com a conjunt patrimonial en totes les seues tipologies i elements compositius, així com de les àrees on s'ubica i els seus entorns, per mitjà de la regulació del seu ús, destinació i aprofitament, a fi de garantir la continuïtat històrica dels valors naturals i culturals que representa i la promoció del conreu de la palmera datilera (*Phoenix dactylifera L.*). Els límits territorials i àrees de tutela es grafien en l'Annex I d'esta llei.
2. Dintre de l'àmbit d'aplicació de la present llei s'inclouen tots els elements inscrits en el Registre del Palmerar d'Elx a què es referix l'article següent.
3. Els horts de palmeres inscrits en la Llista del Patrimoni Mundial de la UNESCO tenen la consideració de Bé Immoble d'Interés Cultural. Així mateix, la zona d'amortiment UNESCO té la consideració d'entorn de protecció de Bé d'Interés Cultural. La delimitació i denominació d'estos horts de palmeres, així com la zona d'amortiment, es grafien en l'Annex II.

Article 2. Administració i gestió del Palmerar d'Elx.

1. Per tal de vetlar pel compliment de la present Llei i el manteniment dels béns objecte de tutela, s'establixen els òrgans de gestió següents: el Patronat del Palmerar d'Elx, la Junta Gestora del Palmerar d'Elx i la Comissió Tècnica del Palmerar d'Elx.
2. Es crea el Registre del Palmerar d'Elx, que inclourà els béns i àrees objecte de tutela, així com els seus respectius elements compositius i entorns de protecció.
3. El planejament i la gestió del Palmerar d'Elx es faran per mitjà del corresponent Pla

Especial i el Pla Rector d'Ús i Gestió, sense perjudi que pugui realitzar-se qualsevol altre pla o programa per a la salvaguarda i difusió dels béns objecte de tutela.

Article 3. Definició i classificació dels béns tutelats.

1. El Palmerar d'Elx, a efectes d'esta Llei, és el conjunt d'Horts de Palmeres, Agrupacions de Palmeres i Palmeres Aïllades o Singulars, junt amb el seu sistema de reg, construccions, treballs i formes de vida tradicionals, que conforma un paisatge cultural continu que dota d'enorme singularitat la ciutat i el Camp d'Elx.
2. Horts de Palmeres: són aquelles explotacions agrícoles de regadiu, enteses com a agrosistema associat a una estructura física agrària concreta i a un sistema de reg, bé actualment en explotació o que hagen conservat alguna de les seues característiques històriques. Són elements dels horts de palmeres:
  - a. La palmera *Phoenix dactylifera* L.: en totes les formes compositives en què es presenta en el Palmerar d'Elx.
  - b. El sistema de reg: séquies històriques *Major* i *Marxena*, que constituïxen la xarxa de reg primària, i els seus braçals de distribució, que constituïxen la xarxa secundària, amb els seus elements singulars de partició.
  - c. L'estructura física: es distingix l'estructura interna, pròpia de l'hort com a unitat productiva, de l'estructura externa, pròpia de la configuració del conjunt d'horts en àmbits espacials més amplis.
    1. Estructura interna de l'hort:

Alineacions de palmeres, triples, dobles o senzilles, en estructura de malla rectangular o trapezoïdal, que delimiten els bancals i constituïxen el nivell superior de producció, també denominat de vol.

Bancals: són els espais de cultiu i la terra fèrtil, que formen parcel·les de forma rectangular o trapezoïdal, on es planta el cultiu associat i la superfície dels qual pren com a referència la tafulla il·licitana (954 m²).

Cultiu associat: la resta de produccions agrícoles, que constituïxen un nivell intermedi, amb la plantació d'arbres

lленыosos i ornamentals, i/o un nivell inferior, arran de sòl, amb la plantació principal de cultius herbacis.

Xarxa de reg interna, o xarxa terciària: microsystema de séquies i portons de distribució del reg a les distintes zones i bancals dintre de l'hort.

Traçats de caminals de comunicació i manteniment dins de l'hort.

2. Estructura externa: conjunt d'horts que compartixen un àmbit espacial comú. Serà objecte d'especial tutela la silueta paisatgística dels conjunts d'horts. L'estructura externa del Palmerar d'Elx queda definida per:

Delimitació dels horts constituents de cada àmbit.

Traçat de la xarxa de reg externa: constituïda per la séquia mare i els seus braços principals, així com pels elements de partició d'aigua que donen servici al reg de cada hort.

Xarxa de camins tradicionals externs que donen accés i servici als horts.

3. Agrupacions de Palmeres: són els conjunts de dos o més exemplars, no inclosos en l'estructura de l'hort de palmeres, mereixedors de protecció pel seu interès paisatgístic, històric o cultural. Dins d'este apartat cal distingir les tipologies següents:

- a. Alineacions tradicionals aïllades: grup de palmeres ordenades linealment en formacions senzilles, dobles o triples, que flanquegen els camins d'entrada a les vivendes, delimiten séquies o particions de propietats, però que no apleguen, actualment, a la configuració d'hort.
- b. Grups de palmeres: conjunt de palmeres que responen en la seua pràctica totalitat a alguna de les característiques següents:
  - Restes d'antics horts que han perdut la seua configuració originària.
  - De generació espontània, generalment ubicades en els marges de regs tradicionals o en zones de saladar de la part meridional del terme.
  - Altres grups, susceptibles de protecció, que revisten unes especials característiques individualitzades.

4. Exemplars no inclosos en les definicions anteriors que tinguen un valor específic reconegut i que són per això mereixedors d'una protecció especial. Dins d'este apartat cal distingir les tipologies següents:
  - a. Aïllades: aquelles que es troben a més de 15 metres de la palmera més propera.
  - b. Singulares: palmeres de particular rellevància per la seua excepcionalitat física o altres característiques peculiars. Solen identificar-se amb nom propi.
5. Construccions tradicionals que integren o han format part de la pròpia activitat quotidiana de la vida en este entorn. Inclou les següents:
  - a. Vivendes agrícoles tradicionals.
  - b. Murs i tanques exteriors.
  - c. Construccions auxiliars: pous, aljubs, basses, porqueres, forns o quadres.
  - d. Infraestructures productives o de servici comú, com ara molins, almàsseres o abeuradors.
6. Grups i exemplars aïllats d'espècies vegetals autòctones i al·lòctones i de distintes espècies de la família *Palmae*, amb característiques botàniques o culturals i científiques que els facen mereixedors de protecció i conservació.
7. Formes de vida i treballs agropecuaris i artesanals històricament vinculats al Palmerar d'Elx, en especial l'ofici de palmerer o palmerera i l'artesanía de la palma blanca.

Capítol II. Règim de tutela del Palmerar d'Elx.

Article 4. Règim de tutela.

1. Gaudixen de la Tutela d'esta Llei els elements patrimonials que pel seu interès històric i cultural o paisatgístic estiguen inclosos en el Registre del Palmerar d'Elx.
2. El terme municipal d'Elx, a efectes de tutela, s'ha dividit en quatre àrees, que es plasmen gràficament en l'Annex I d'esta Llei, i són les següents:
  - a. Zona UNESCO: inclou els horts de palmeres inscrits en la Llista del Patrimoni Mundial i la zona d'amortiment de la UNESCO.
  - b. Àrea de tutela nucli: àmbit geogràfic delimitat per les vies de comunicació

principals que circumval·len la ciutat d'Elx.

- c. Àrea de tutela perifèrica: zona de seguretat compresa entre l'àrea de tutela nucli i un cercle de 5 kilòmetres de radi, el centre del qual es troba en les coordenades UTM ED 50 X = 701817,783 Y = 4238382,56.
  - d. Àrea de tutela rural: la resta del terme municipal no inclosa en cap de les àrees anteriors.
3. En l'àmbit declarat BIC, que coincidix amb l'inscrit en la Llista de Patrimoni Mundial de la UNESCO, serà d'aplicació el règim de tutela de la llei reguladora del Patrimoni Cultural Valencià, junt amb les determinacions de la present llei, i el règim establert per la convenció del Patrimoni Mundial i les directrius operatives que en regixen l'aplicació.
- Els actes i sol·licituds que afecten el Palmerar inscrit en la Llista del Patrimoni Mundial i la seua zona d'amortiment, tindran la seua corresponent tramitació davant la Conselleria, de conformitat amb la llei reguladora del Patrimoni Cultural Valencià, això amb caràcter previ a la tramitació que haja de donar-se a l'acte o sol·licitud de conformitat amb allò previst en esta llei, i amb l'excepció dels treballs de mera conservació i manteniment del bé, i de les intervencions d'urgència per riscos per a les persones. En el cas d'obres de restauració considerables o noves edificacions en les zones protegides que pogueren modificar el valor universal excepcional del bé, s'informarà la Secretaria del Comitè del Patrimoni Mundial amb anterioritat a l'adopció de la resolució que pose fi a la tramitació administrativa.
4. Seran objecte d'informe preceptiu, previ i vinculant per part de l'òrgan de gestió del Palmerar d'Elx a qui corresponga la competència:
- a. El planejament urbanístic i territorial.
  - b. Qualsevol normativa relacionada amb la regulació de cultius que afecten el Palmerar d'Elx.
  - c. Les sol·licituds de llicències municipals d'obres i resta de mitjans d'intervenció en l'activitat urbanística de l'Ajuntament d'Elx.
  - d. La tramitació d'autoritzacions regulades per la legislació sectorial.
  - e. Qualsevol projecte o actuació que pugua tindre incidència en el Palmerar d'Elx i que provinga de qualsevol administració pública.

5. Les disposicions administratives de caràcter general i actes administratius que no

complisquen amb estos requisits incorreran en causa de nul·litat o anul·labilitat.

6. Les actuacions que es realitzen contra les prescripcions d'esta llei podran ser objecte de suspensió cautelar i, si és el cas, objecte de la necessària restauració de la legalitat.

Article 5. Usos permesos.

1. Tots els horts de palmeres han d'estar en la situació bàsica de sòl rural, amb independència de la seua classificació i qualificació urbanística.
2. S'entenen permesos tots els usos existents i aquells que s'ajusten al plantejament urbanístic en la data d'entrada en vigor d'esta llei, sempre que es troben legalment implantats en la parcel·la o edificació en la qual s'estiguen desplegant.
3. Podran autoritzar-se els usos següent:
  - a. En la Zona UNESCO i en l'Àrea de Tutela Nucli:
    1. L'agrícola, que comprendrà tant el conreu de la palmera com altres associats compatibles amb ella. S'exclou d'este ús l'activitat que consistix a encaperutxar les palmeres.
    2. El ramader, sempre que no implique risc per a la supervivència de l'estructura de la plantació o la seua alteració, ni implique la vulneració de cap norma de planejament urbanístic.
    3. El social, cultural i ambiental, es fomentarà el manteniment d'espais lliures destinats a la recreació i diversió de la població, així com a la rehabilitació i reconstrucció d'edificis tradicionals. Excepcionalment, es permetrà l'obertura o construcció d'equipaments públics destinats a museus o centres d'interpretació necessaris per a la divulgació dels valors protegits per esta llei.
    4. En les edificacions existents, podran autoritzar-se canvis d'ús, si així s'estima convenient per a l'adequat sosteniment del bé objecte de tutela i sempre entre els següents: de residencial privat a usos hotelers o hostellers.
    5. En cap cas podrà autoritzar-se l'ampliació d'edificacions o

instal·lacions, però sí es permeten la rehabilitació i reconstrucció dels edificis existents en les condicions que establisca el plantejament urbanístic.

- b. En l'Àrea de Tutela Perifèrica i en l'Àrea de Tutela Rural: a més dels usos i activitats permesos en la Zona UNESCO i en l'Àrea de Tutela Nucli, es podran autoritzar:
  1. L'aprofitament de la palma blanca mitjançant el treball consistent a encaperutxar les palmeres.
  2. L'ús residencial, hoteler o allotjaments turístics. Es permetran noves construccions sempre que l'ocupació de l'edificació no supere el 2% de la parcel·la, amb una altura màxima de dos plantes, i podran ocupar fins un 10% de la parcel·la amb usos complementaris de l'activitat que no impliquen obres sobre la rasant, tals com ara piscines, pistes esportives o aparcaments. La resta de la parcel·la haurà de mantindre's amb les seues característiques naturals pròpies o en cultiu.
4. Tots els projectes de rehabilitació, reconstrucció i nova implantació de construccions i instal·lacions en els Horts de Palmeres i el seu entorn de protecció hauran d'incorporar un estudi d'integració paisatgística que serà informat per la Junta Gestora del Patronat del Palmerar d'Elx.
5. Els instruments de planejament urbanístic i territorial hauran de tindre en compte, en tot cas, les anteriors prescripcions.

Article 6. Drets i obligacions.

1. A fi de garantir els béns i els valors objecte de protecció en la present llei, les persones titulars de drets reals o posseïdores per qualsevol títol dels béns que estiguen inclosos en el Registre del Palmerar d'Elx, tindran els drets següents:
  - a. A gaudir de les mateixes exempcions o bonificacions tributàries i a obtindre les ajudes i subvencions previstes en la llei reguladora del Patrimoni Cultural Valencià que es trobe en vigor, en igualtat de condicions que les persones titulars de béns o drets tutelats per la indicada llei.

- b. A obtindre qualsevol altre classe d'ajudes i subvencions que pogueren establir-se.
  - c. A accedir a tota la informació relacionada amb la seua propietat de què disposen els òrgans de gestió del Palmerar d'Elx.
  - d. A gaudir, prèvia obtenció de la corresponent llicència o permís per part de les administracions competents i dels òrgans de gestió del Palmerar, dels usos permesos sobre els béns inscrits en el Registre.
2. Per tal de garantir els béns i els valors objecte de protecció en la present Llei, les persones titulars de drets reals o posseïdores per qualsevol títol dels béns que estiguen inclosos en el Registre del Palmerar d'Elx, tindran les obligacions següents:
- a. Vetlar per la integritat física i per la preservació dels béns i valors objecte de tutela. Estaran obligats a conservar i mantindre els béns protegits de conformitat amb la inscripció en el Registre del Palmerar d'Elx.
A tal fi, hauran d'efectuar les actuacions que disposen els òrgans de gestió competents en la forma i terminis que a l'efecte se'ls notifique mitjançant el trasllat de la resolució motivada recaiguda en expedient tramitat amb audiència de l'interessat.
L'incompliment de la resolució notificada en forma legal podrà donar lloc, previ avís, a l'execució forçosa, amb caràcter subsidiari i amb càrrec a l'obligat, per part dels òrgans gestors del Patronat.
  - b. Col·laborar de forma activa amb els òrgans de gestió del Palmerar d'Elx.
  - c. Comunicar a la Junta Gestora la modificació de qualsevol circumstància que afecte els béns i drets, aportant a este fi els documents pertinents.
  - d. Permetre i facilitar en tot moment la inspecció del bé protegit per part dels òrgans de gestió. Així mateix, hauran de facilitar a estos organismes qualsevol informació que se'ls sol·licite i siga pertinent per a la salvaguarda física o jurídica del bé protegit o la perduració dels seus valors i, especialment, qualsevol informació relacionada amb plagues o altres malalties que pogueren afectar les palmeres que formen part del bé tutelat, constituint este supòsit un especial deure de col·laboració amb les administracions públiques.

- e. Sol·licitar, en tot cas, per a l'exercici de qualsevol activitat que puga afectar la integritat física o els valors del bé tutelat, autorització prèvia de la Junta Gestora, sense perjudici de la prèvia i preceptiva autorització de la Conselleria competent en matèria de Cultura pel que fa als béns posseïdors de la condició de Bé d'Interés Cultural.

Quan els titulars dels béns objecte de tutela realitzen qualsevol actuació en estos béns sense comptar amb l'autorització dels òrgans de gestió, en els casos en què siga preceptiva, o que resulte manifestament contrària als valors que determinaren la seua inclusió en el registre, s'ordenarà la paralització immediata d'esta actuació, amb caràcter preventiu, fins que s'adopte la resolució pertinent en virtut d'expedient tramitat amb audiència de l'interessat. La paralització cautelar tindrà caràcter immediatament executiu.

Capítol III. Òrgans de gestió del Palmerar d'Elx.

Article 7. El Patronat.

1. El Patronat del Palmerar d'Elx és el màxim òrgan de representació institucional. Definix les directrius a seguir en la gestió de les competències assignades per esta Llei, depén orgànicament i funcionalment de la Conselleria competent en matèria de cultura i té la seua seu i oficina administrativa en la ciutat d'Elx.
2. El Patronat es compon de la següent manera:
  - a. Presidència: El conseller o consellera que tinga assignades les competències en matèria de cultura.
  - b. Vicepresidència: L'Alcalde o l'Alcaldessa de l'Ajuntament d'Elx.
  - c. Vocals:
    1. Els Directors o Directores Generals de la Generalitat Valenciana amb competències en les següents matèries: cultura, agricultura, territori i urbanisme. La seua designació es realitzarà per la Conselleria corresponent.
    2. Els regidors o regidores de l'Ajuntament d'Elx amb competències

en les següents matèries: cultura, palmerar i urbanisme.

3. Una persona representant dels cultivadors de palmeres, i una altra en representació de les associacions cíviqes o culturals vinculades amb el Palmerar d'Elx.
  - d. Ostentarà la Secretaria, amb veu però sense vot, el secretari de l'Ajuntament d'Elx o el funcionari o funcionària municipal en qui delegue.
3. El Patronat del Palmerar d'Elx podrà invitar a assistir a les seues sessions aquelles persones, la presència de les quals considere necessària per a assessorar-se en les decisions que haja d'adoptar.
4. El Patronat del Palmerar d'Elx es reunirà, com a mínim, una volta a l'any en sessió pública, prèvia convocatòria de la Presidència. Si no s'haguera produït la convocatòria dins del termini establert, la persona que ostente la vicepresidència podrà realitzar-la a fi de donar compliment a este precepte. L'organització i el règim de funcionament del Patronat del Palmerar d'Elx s'establiran reglamentàriament.
5. Pertoca al Patronat del Palmerar d'Elx l'exercici de les següents atribucions:
  - a. Establir les directrius a les quals haja de subjectar-se la Junta Gestora en l'exercici de les seues funcions.
  - b. Verificar que les actuacions de la Junta Gestora s'adeqüen a les directrius fixades.
  - c. Promoure la investigació, la difusió i la sensibilització social respecte als valors del Palmerar d'Elx.
  - d. Aprovar la Memòria anual de Responsabilitat Social del Palmerar d'Elx.
  - e. Proposar al Consell plans d'actuació que contemplen ajudes a l'agricultura, i altres mesures de foment d'usos sostenibles.
  - f. Elevar al Consell les propostes en matèria d'expropiació forçosa.
  - g. Aprovar el projecte de pressupost anual del Patronat.
  - h. Aprovar els estats d'execució del pressupost i dels comptes anuals.
  - i. Adoptar totes les mesures que estime convenientes per a la consecució dels fins de la present Llei.

Article 8. La Junta Gestora.

1. La Junta Gestora és l'òrgan encarregat de l'execució i gestió de les directrius establides pel Patronat d'acord amb allò que estableix esta llei. Té la seua seu en la ciutat d'Elx.
2. La Junta Gestora es compon de la següent manera:
  - a. Presidència: L'Alcalde o l'Alcaldesa de l'Ajuntament d'Elx, que podrà delegar esta funció en qualsevol dels regidors membres de la Junta Gestora.
  - b. Vocals: Els regidors o regidores de l'Ajuntament d'Elx amb competències en les següents matèries: cultura, palmerar i urbanisme.
  - c. Una persona representant de les Direccions Generals amb competències en cultura, agricultura i territori i urbanisme.
  - d. Una persona representant dels cultivadors de palmeres, i una altra en representació de les associacions cíviques o culturals vinculades amb el Palmerar d'Elx.
  - e. Ostentarà la Secretaria, amb veu però sense vot, el secretari de l'Ajuntament d'Elx o el funcionari o funcionària municipal amb titulació superior en qui delegue.
3. La Junta Gestora del Palmerar d'Elx podrà invitar a assistir a les seues sessions aquelles persones, la presència de les quals considere necessària per a assessorar-se en les decisions que haja d'adoptar.
4. Sense perjuí de les competències de la Conselleria competent en matèria de Cultura sobre els horts del Palmerar d'Elx posseïdors de la condició de Bé d'Interés Cultural, pertoca a la Junta Gestora del Patronat del Palmerar d'Elx l'exercici de les atribucions següents:
  - a. La gestió del Registre del Palmerar d'Elx.
  - b. Autoritzar les sol·licituds de les operacions de tala, trasplantament i encaperutxament d'exemplars.
  - c. Rebre i remetre els acords que corresponguen.
  - d. Ordenar les inspeccions i recaptar les informacions sobre els béns objecte de tutela.
    - a. Ordenar la immediata paralització de qualsevol actuació contrària a la

- conservació i el manteniment dels béns protegits.
- e. Executar subsidiàriament en els termes previstos reglamentàriament les actuacions necessàries per al manteniment i conservació dels béns inscrits en el Registre, quan no ho feren els seus titulars, previ l'oportú requeriment.
  - f. Emitir los informes relacionats amb:
    - 1. El planejament urbanístic i territorial.
    - 2. Les sol·licituds de llicències municipals d'obres i resta de mitjans d'intervenció en l'activitat urbanística de l'Ajuntament.
    - 3. La tramitació d'autoritzacions regulades per la legislació sectorial.
    - 4. Qualsevol altra qüestió que afecte el Palmerar d'Elx i que podran ser elevats davant de qualsevol Administració Pública.
  - g. Elevar al Patronat la proposta de Memòria anual de Responsabilitat Social.
  - h. Aprovar l'avantprojecte del pressupost del Patronat del Palmerar d'Elx.
  - i. L'exercici de la potestat sancionadora i la restauració de la legalitat, en els termes establits en la normativa en vigor.
5. La Presidència de la Junta Gestora podrà, en els casos que la situació d'urgència ho aconselle, dictar mesures cautelars de paralització, ordres de execució, atorgar autoritzacions de tala, trasplantaments, així com acordar la realització de les faenes necessàries, tals com reg, esporgada, desbrossament, cultiu, gestió de residus vegetals, o qualsevol altra, quan puguen constituir un greu risc tant per a les persones o per a la integritat dels béns protegits. Sempre previ informe de tècnic competent.

Article 9. La Comissió Tècnica.

- 1. La Comissió Tècnica del Patronat és l'òrgan d'assessorament tècnic del Patronat del Palmerar d'Elx i de la seua Junta Gestora. Tindrà la seua seu en la ciutat d'Elx. La Comissió Tècnica estarà integrada per:
  - a. Tres integrants del personal tècnic de l'Ajuntament d'Elx, pertanyents a les regidories amb competències en el palmerar, patrimoni cultural i

urbanisme.

- b. Tres integrants del personal tècnic de la Generalitat Valenciana, pertanyents a les Conselleries amb competències en agricultura, cultura i urbanisme.
2. La Comissió Tècnica podrà invitar a assistir a les seues sessions aquelles persones, la presència de les quals considere necessària per a assessorar-se en les decisions que haja d'adoptar.
  3. Ostentarà la Secretaria, amb veu però sense vot, el secretari de la Junta Gestora o el funcionari o funcionària municipal amb titulació superior en qui delegue.
  4. Correspon a la Comissió Tècnica del Palmerar d'Elx l'exercici de les atribucions següents:
    - a. Assessorar el Patronat i la Junta Gestora sobre els aspectes tècnics de les matèries regulades per la Llei del Palmerar d'Elx i pel reglament que la desplegue.
    - b. Emetre tots els informes que li siguen requerits per estos òrgans, així com aquells altres que, per pròpia iniciativa, considere oportú redactar la Comissió.
    - c. Practicar les inspeccions que ordene la Junta Gestora en l'exercici de les competències atribuïdes per esta llei, inclosa la potestat sancionadora.

Article 10. Servici d'inspecció i vigilància.

1. Es crea el Servici d'Inspecció del Palmerar d'Elx, que dependrà orgànicament i funcionalment de l'Ajuntament d'Elx.
2. El personal adscrit al Servici d'Inspecció tindrà la consideració d'agent de l'autoritat i estarà capacitat per recaptar, amb este caràcter, tota la informació, documentació i ajuda material que necessite per a l'adequat compliment de les seues funcions. Este personal està facultat per a requerir i examinar tota classe de documents i informació relatius als béns objecte de tutela. En la seua actuació caldrà facilitar-li el lliure accés a les finques o edificacions on es realitzen les obres o els usos que es pretenen inspeccionar i que no tinguen la condició de domicili o de lloc assimilat a este.

Article 11. Compromís de finançament institucional

1. Les administracions implicades, Generalitat Valenciana i Ajuntament d'Elx, contribuiran al finançament del Patronat del Palmerar d'Elx. A tal fi, dotaran en els seus pressuposts anuals les partides necessàries per a garantir que el Patronat puga desplegar eficaçment les tasques que esta Llei li assigna.

Capítol IV. El Registre del Palmerar d'Elx.

Article 12. El Registre dels béns tutelats.

1. El Registre del Palmerar d'Elx té per objecte la inscripció, identificació i localització dels béns objecte de tutela.
2. La Junta Gestora del Patronat del Palmerar d'Elx serà l'òrgan competent per a aprovar les inscripcions i modificacions que es produïsquen en el Registre.
3. L'acord d'aprovació produirà plens efectes jurídics des de la data de la seua publicació al DOCV.
4. El Registre del Palmerar d'Elx podrà ser objecte de consulta pública, tenint sempre en compte allò disposat en la normativa de Protecció de Dades de Caràcter Personal.
5. En el Registre hauran de constar, almenys, els següents extrems:
  - a. Acord d'aprovació de la inscripció del bé.
  - b. Codi d'identificació de cada bé inscrit.
  - c. Descripció i determinació dels valors que són objecte de tutela, de conformitat amb l'article 3 d'esta llei.
  - d. Identificació de les persones titulars de drets reals.
  - e. Identificació cadastral i codi de geolocalització en el sistema geodèsic de referència oficial.
  - f. Identificació de l'àrea de tutela en la qual es trobe.
  - g. Determinació de si el bé es troba dins d'una àrea d'encaperutxament.
  - h. Les autoritzacions, llicències i altres actes administratius que s'hagen

concedit segons la present Llei o legislació anterior.

6. El procediment d'inscripció i modificació de dades en el Registre del Palmerar d'Elx comprendrà, almenys, els tràmits següents:
  - a. Acord d'iniciació de l'expedient, que podrà realitzar-se d'ofici o a instància de part.
  - b. Tràmit d'audiència a la persona propietària o titular d'algun dret real sobre els béns protegits.
  - c. Resolució motivada per la Junta Gestora amb expressió dels recursos procedents. Que seran el potestatiu de reposició i el contenciós administratiu.
7. L'organització i el règim de funcionament del Registre del Palmerar d'Elx seran objecte de regulació detallada per mitjà de reglament.

Capítol V. Instruments de planificació i gestió del Palmerar d'Elx

Article 13. Instruments de planificació i gestió: Pla Director.

1. Els distints instruments de planificació i gestió constitueixen el Pla Director del Palmerar d'Elx, concebut com un pla estratègic en el qual s'inscriuen totes les accions a desplegar sobre el Palmerar d'Elx, segons criteris de sostenibilitat i de preservació dels seus valors. Estarà constituït almenys pels documents següents:
  - a. Pla Especial de Protecció: estableix l'ordenació territorial i urbanística. Contindrà el Catàleg de proteccions, així com les mesures destinades a la conservació, foment i posada en valor del Palmerar d'Elx.
  - b. Pla Rector d'Ús i Gestió: estableix els procediments a seguir en la gestió del bé protegit i els usos i activitats compatibles amb la preservació dels seus valors.
  - c. Programa de Conservació i Manteniment: regula la gestió de les faenes agrícoles, el reg dels béns protegits, així com el seus tractaments fitosanitaris, la prevenció de riscos i el manteniment i la neteja.
  - d. Pla de Salvaguarda, Investigació i Difusió: estableix i regula les accions dirigides a millorar la transmissió i comprensió dels valors dels béns protegits, docència i sensibilització social del patrimoni del Palmerar d'Elx, així com a l'impuls de la

investigació científica i acadèmica.

Capítol VI. Règim sancionador

Article 14. Potestat sancionadora.

1. La potestat sancionadora correspon únicament i exclusivament als òrgans de gestió del Palmerar d'Elx.

Article 15. Infraccions.

1. Les accions o omissions que atempten contra allò que disposa la present Llei, i no foren constitutives d'infracció penal, constituïran infraccions administratives. Els fets que a continuació es mencionen constituïxen infracció administrativa sancionable en la forma i quantia que es regula en el present títol.

Article 16. Tipificació de les infraccions.

1. Les infraccions seran qualificades de conformitat amb els criteris generals següents:
  - a. Constituïxen infraccions molt greus:
    1. Les accions o omissions que comporten la pèrdua o destrucció de qualsevol bé objecte de tutela.
    2. Destinar els béns inscrits en el Registre a usos o activitats que puguen afectar-ne la integritat física, o els valors que en determinaren la inscripció.
    3. Ometre el deure de conservació i manteniment dels béns inscrits en el Registre en els termes que establisca la pròpia inscripció, o realitzar accions o omissions contràries a este fi.
    4. Concedir llicències o autoritzacions que no disposen d'informes preceptius previstos en esta Llei.
  - b. Constituïxen infraccions greus:

1. Les accions o omissions que comporten el menyscabament o deteriorament de qualsevol bé objecte tutela.
2. Destinar els béns inscrits en el Registre a usos o activitats que impliquen menyscabament dels valors que determinaren la seua inscripció.
3. Ometre el deure de vetlar per la preservació dels valors que motivaren la inscripció dels béns tutelats en el Registre del Palmerar d'Elx.
4. Ometre el deure de vetlar per la integritat física dels béns inscrits en el Registre del Palmerar d'Elx o amb expedient incoat per a la seua inscripció.
5. Ometre el deure de notificar als òrgans de gestió del Palmerar d'Elx les alteracions de fet o canvi d'ús que afecten les característiques físiques dels béns tutelats o, si és el cas, la perduració dels valors que motivaren la seua inscripció.
6. Impedir o dificultar als òrgans de gestió del Palmerar d'Elx, o a qui degudament el represente, la inspecció dels béns inscrits o amb expedient incoat per a la seua inscripció en el Registre.
7. Ometre el deure de proporcionar informació als òrgans de gestió del Palmerar d'Elx, o al seu representant degudament autoritzat, la informació que se sol·licite per a la salvaguarda física o jurídica dels béns tutelats, o, si és el cas, de la perdurabilitat dels valors que motivaren la declaració, i especialment al deure de col·laboració amb les administracions públiques en la prevenció i lluita contra plagues de sanitat vegetal.

c. Constituïxen infraccions lleus:

1. L'omissió del deure de sol·licitud de les autoritzacions que esta Llei estableix, sempre i quan no s'haja ocasionat cap dany que implique la qualificació de la infracció com a molt greu o com a greu.
2. La falta de comunicació als òrgans de gestió del Palmerar d'Elx dels canvis de domini o de possessió i la constitució o transmissió de qualsevol dret real sobre els béns inscrits en el Registre o amb

expedient incoat per a la seua inscripció.

Article 17. Sancions.

1. Garantia de procediment: en cap cas podrà imposar-se cap sanció sense la tramitació del procediment sancionador establert en la normativa administrativa general.
2. Podran imposar-se les següents sancions:
  - a. Per la comissió d'infracció de caràcter molt greu podran imposar-se multes de 120.001 € a 3.000.000 €.
  - b. Per la comissió d'infracció de caràcter greu podran imposar-se multes de 3.001 € a 120.000 €.
  - c. Per la comissió d'infracció de caràcter lleu podran imposar-se multes de 300 € a 3.000 €.
3. Quan les infraccions a què es referix l'article 17 ocasionen una lesió als béns tutelats per la present Llei, que siga susceptible de valoració econòmica, seran sancionades amb multa de tant al quàdruple del valor del dany ocasionat.
4. Per a la imposició de la sanció s'atendrà a la persistència de la conducta infractora, així com als criteris de proporcionalitat establerts en la normativa general d'aplicació.
5. En tot cas, l'acord d'imposició de sanció implicarà l'orde de reposició de la situació jurídica alterada per el infractor.
6. Les sancions que s'imposen a distints subjecte com a conseqüència de la mateixa infracció tindran caràcter independent entre si.
7. Serà sancionable com a infracció continuada, la realització d'una pluralitat d'accions o omissions que infringisquen el mateix o semblants preceptes administratius, en execució d'un pla preconcebut o aprofitant idèntica ocasió.
8. L'import que es recapte a conseqüència de la potestat sancionadora es destinarà exclusivament a activitats de foment, conservació i millora del Palmerar d'Elx.

Article 18. Prescripció.

1. Les infraccions administratives a què es referix el present capítol prescriuran als cinc anys d’haver-se comés, excepte les molt greus, que prescriuran als deu anys.
2. Les sancions imposades per a infraccions molt greus prescriuran als cinc anys, a comptar des de la fermesa de la resolució sancionadora, les imposades per a infraccions greus als tres anys i a l’any les que s’imposaren per a les lleus.

Article 19. Expropiació.

1. Serà causa justificativa per a l’expropiació de béns i drets el perill de destrucció física o desaparició dels béns objecte de tutela segons esta Llei, així com, l’abandó persistent quant a l’exercici del deure de conservació pels titulars.
2. L’expropiació serà executada per la Generalitat Valenciana o l’Ajuntament d’Elx, de conformitat amb la Llei de Patrimoni Cultural Valencià, prèvia proposta del Patronat del Palmerar d’Elx, i en podrà ser beneficiària qualsevol administració pública.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

PRIMERA

Les administracions públiques competents hauran de procurar una adequada coordinació entre el Catàleg inclòs del Pla Especial de Protecció i el Registre del Palmerar d’Elx.

SEGONA

Queden declarats Béns Immaterials d’Interés Cultural l’ofici de Palmerer o Palmerera i l’Artesania de la palma blanca, vinculats amb el Palmerar d’Elx, sense perjuí de la deguda publicació al Diari Oficial de la Generalitat Valenciana dels corresponents decrets declaratius, de conformitat amb els requisits establits per la Llei 4/1998, d’11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

TERCERA

La Generalitat i l’Ajuntament d’Elx promouran la modificació de tota aquella legislació sectorial autonòmica, estatal o europea, l’aplicació de la qual pose en qüestió la transmissió històrica dels oficis tradicionals del Palmerar d’Elx declarats Béns d’Interés

Cultural, sobre la base de l'interés públic de la seua conservació, de la seua vinculació al valor universal excepcional del Palmerar inscrit en la Llista del Patrimoni Mundial de la UNESCO, i del principi d'excepció cultural.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

PRIMERA

Quedaran protegits als efectes d'esta llei tots els horts, grups de palmeres i palmeres disseminades d'Elx qualificats segons la normativa anterior. No obstant això, hauran de ser objecte d'inscripció en el Registre del Palmerar d'Elx per a la seua adaptació a les prescripcions de la present llei.

SEGONA

En tot allò que no entre en contradicció amb la present llei, i mentre no es dicten les disposicions de desplegament, quedaran en vigor aquelles contingudes en la regulació anterior.

TERCERA

Fins que reglamentàriament no es determinen les funcions del Servei d'Inspecció, previst en esta llei, estes mateixes funcions seran exercides per l'actual Servei de Guarderia.

DISPOSICIONS FINALS

PRIMERA

S'autoritza el Consell de la Generalitat Valenciana perquè pugua dictar les disposicions reglamentàries i totes les altres normes que siguen necessàries per al desplegament i l'aplicació d'esta llei.

SEGONA

S'autoritza el Consell de la Generalitat Valenciana perquè pugua actualitzar la quantia de les multes previstes en esta llei, previ informe del Patronat del Palmerar d'Elx.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA ÚNICA

Queda expressament derogada l'anterior, llei 1/1986 de 9 de maig, per la qual es regula la tutela del Palmerar d'Elx, així com totes les disposicions de rang igual o inferior a la present llei s'oposen a allò ací establert.

Per tant ordene que tots els ciutadans, tribunals, autoritats i poders públics als quals corresponga, observen i facen complir esta Llei.

VALÈNCIA,

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT,